

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.3. Cum subleuastet oculos Iesus, & vidisset &c. Oculos suos subleuauit, demonstrans sollicitudinem in sustendendo illos, qui cum sequuntur, & offenditur, si quis de illo dubitet, ut ostendit in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Zob. 31
IX.
Sancti
expe-
tierunt
oculo-
rū ca-
citācē.
Apud
Saurum
To. 5. 19
Octob.
Apud
Saurum
To. 5. 9
Novēb.
Ho. 29.
31.
X.
Gētilēs
ā culto
dia ocu-
lorum
cōmen-
dantur.
Vult Xe-
nophō-
tem. 1. 7
Pedra
Cyri.
In Apo-
calyp-
s. 46.
TERT.
XI.
Demo-
citus
sibi o-
culos
eruit.
Refert
Varrō.
Abi. m.
31.

feratur; scilicet id quod in pauperum debet esse subsidium, in laborantium quietem, in obsequium & honorem diuine maiestatis. In tibi grale caputium hinc Falcom Iob iniecerit: *Pepergi faceretum oculis meis: ut ne cogitarem quidem de virgine.* Ne scilicet corde precipitaret, nec impudicus iuriam aperiret cogitationibus, oculos concludit: quia sunt enim quæ vident, tales sunt & cordis cogitationes. Hoc caputium suis volebat iniicere gloriæus Aquilinus Episcopus Ebricentis, qui damna formidans, quæ ex apertis oculis cordis suo poterant accidere, feruentius & perpetuis orationibus hoc à Domino se consecutus, ut illi obsecrarentur, qui postmodum præ gaudio subiciens aiebat: *luteo latere mihi Dominus fenestras occlusit, quibus cor meum egrediebatur; & per quas in animam meam mors proisset introire.* Idem accidit D. Audomaro Episcopo Morinensi de quo dicendum.
Est autem hæc doctrina adeo conspicua, ut & gentiles ipsam agnouerint, imo & in praxim redegerint. Ita legimus quod Scipio Africanus videre noluerit uxorem equitis nobilissimi hispani, quam bello ceperat, & mulierem ferebant esse venustissimam. Rex Cyrus mundi provincias armis sibi subiugans similiter videre noluit Panthram reginam Susæ & uxorem Abardate ciuitatis imperatoris, quam deuicerat. Nec Alexander uxorem admisit coram se regis Darij, quem bello victum superauerat. Prope prodigium est, quod antiquus narrat Tertullianus de celebri Philosopho Democrito. *Democritus excecavit seipsum, quod mulieres sine concupiscentia aspiciere non possent.* Licet autem Tertullianus circa hoc illum impugnet: porro Lactius, qui eius vitam conscripsit ex quo sumpsit Tertullianus, asserit hoc eum fecisse, ne mulierum, quas uiderat, species eius turbarent animam, studiisque Philosophiæ forent obstaculo. O facinus admirandum, quod tanti Philosophus studia faceret Philosophiæ, ut ne species formosarum mulierum, quæ per oculos intrabant, mentem aliò destituerent, illos eruit, quasi occludere uolens luteis portis lateribus per quas rapax inuabat suorum latro studiorum! Quod tibi agere conuenit o Christiane, cernens quod per illos intret ille diuinæ fur gratiæ, qui dona tibi eripiat celestia, diuitias inestimabiles, vitamque animæ deprædetur: vitio versatur illi, quod oculos effoderit: hoc etenim illicitum est homini: porro tenetur Christianus ad imitandam Hieron. Bap. de Lamza, Tom. III.

tionem Christi sues componere, mortificare, refrænare, ne pro uordicato suo desiderio sese distillant, & in occasionibus, in quibus agitur de animæ perditione referentur.

S. Scripturæ norunt canidati, quod Spiritus Sanctus narrae de ouibus laceb. Qui contra Allegoria ho. obiectus Angelico, eorum oculis spectandis oblitit diuersorum uirgas colorum: inducium enim erat, quod cor forme fieret illi, quod oculis spectabant, id quod ventre concipiebant, & sic se res habuit: tales enim in anima concipies imaginationes, & tales per illam representationes transuolabant, qualia erunt, quæ uideatis, & in quæ destiteris oculos: quod ipsa docens experientia: quæ enim in tua formatur & concipitur imaginatione, quodque tibi representatur, conformis est huius pulchritudini, & alterius comitati, & illius ueritatati, quam uidisti. Hinc poteris intelligere, quantum tibi referat modesta oculorum compositio, quæ quietem in anima consequaris, nec illam impugnet, aut deiciant formæ, & figuræ, quas ex ipsis, quæ uidisti, concepisti. Denique frequens est, ut per forum ambulando uentis reuoluentibus, paleæ, puluisque excitentur, qui tibi oculos excecant: atramentum hoc superest remedium, si uel oculos claudas, uel manum superponas; ne in illos id inuolent, quod tibi multis postmodum diebus commoueat lacrymas: hæc etenim incuria Dauidis hoc faciendi, sinereque oculos suos liberrimè diuagari, materiam, illi præbuit ueritatum toto uiræ suæ tempore lacrymarum.

§. 3. Cum subleuasset oculos Iesus & uidisset, &c. Oculos suos subleuauit, demonstrans sollicitudinem in sustentando illos, qui eum sequuntur, & offenditur, si quis de illo dubitet: ut ostendit in Anania & Saphira, Moyses & Aaron.

Evangeliæ D. Mattheus & D. Marcus hanc scribentes historiam, quosdam annotarunt circumstantias lectu dignissimas: quod egressus Dominus de nauicula, & consistens in deserto, & mouit, diuitios suos subleuauit oculos, & omnem hanc populi videns multitudinem, eorum sit miserus. Et primum illis prædicauit, insignia docens illos mysteria regni suarum beneficium animarum, & demum

corporum subuenit instaurationi, infirmorum, qui aderam, curationi, & omnium proinde sustentationi: quia quo tempore eum fuerant secuti, refectioem non sumperant & modo ciborum premebantur inopia. Exiens vidit turbam multam, & misertus est super eos, & cepit illos docere multa, & curauit languidos eorum, &c. Diuini suis oculis hanc attentè conplexit multitudinem: vt autem illi non sunt superficialles, qui tantum ijs inhæreant, quæ exterius obijciuntur, sicut nostri; sed vsque ad cordis intima, & animæ secretiora penetrantes, illis prægrauis patuit miseria, quam hæc populi multitudo in anima, corporeque patiebatur: erant etenim eorum animæ ignorantis erroribusque densissimis obuolutæ ex Pastorum suorum, Scribarum & Phariseorum damnanda socordia.

D. Mar. c. 6. 34.

Vidit eos (inquit D. Mar.) quod erant sicut oves non habentes Pastorem. Eorum corpora morbis cruciabantur omnigenis: erant omnes deficientes, omnes ex alimenti penuria languiscentes. Has ille vidit calamitates nedum in communi & generali omnibus prepatulas, sed vnusquisque ita in particulari, quasi ille solus adfuisset: Ex hoc etenim suorum excellentia commendatur oculorum: eo quod diuini sint, ita D. Aug.

D. Aug. L. Soliloq. c. 24. To. 9.

Sicut omnia sic vnus, & sicut vnus vt singula, totus simul sine diuisione, vel commutatione, vel diuisione consideras. Omnium hæc calamitates in communi, & singulorum in particulari diuina Christi viscera petinuerunt misericordia plenissima, vt illis omnibus remedium adhiberet efficacissimum: animas docendo, sustentando, curandoque corpora; cum autem id quod animam tangit, sit principale, primum hoc aggressus est illisque maiori dei parte prædicauit, donec occidente sole, videns illis ne essetium esse corporis alimentum, volensque huic consulere, ad D. Philippum se conuertit eum interrogando: Vnde ememus panes, &c. Quam certum erat, o Domine ceterum, quod non solum curam susciperes in te, prospiciendi animabus eorum, quibus seruiunt & sequuntur fideliter, sed insuper & corporis necessaria prouideres abundantissimè? Quam vis nos esse secutos, quod fame perire non permittes, sed super illos cupax reflectens oculos illis de cibo & alimento sis prouidurus: vide sic dicit, vnde ememus panes vt manducant hi?

Verumq; hominem curabat Christus.

Serm. 36. Sap. 1. 11. Similitudo.

Perelegans est ille D. Petri Chrysol. discursus ad illam Spiritus Sancti sententiam. Sentite de Domino in bonitate & in simplicitate

cordis querite illum. Sequimini, & seruite Domino simplici corde curis omnibus, & anxietatibus libero, & hanc saltem de eo habitote opinionem, quam de homine morigero, spectabilique concipitis: hoc quippe significat, Sentite de Domino in bonitate. Quæ enim mihi vitium reperias in illum, & honorabilem, qui scutum habeat, qui tota si felicitate, sollicitudine, & amore seruiat, cuique seruus per omnia satisfaciat: illi nihilominus dicat, mihi seruito, & qui te sustentat inquirito? Quis iustus sit, qui seruum noctu, diuque sibi seruientem, vitam animamque expendentem videat fame languidum; ac præcipiat, ne illi frustulum panis, quod dari potest erogat? An hoc de vito virtutis posses suspicari? Quis Rex (inquit D. Chrysol.) deuotus militibus debetam non procurat annonam? Quis Dominus fidelibus seruis iusta cibaria non ministrat? Non sit igitur tuum de Deo iudicium inferens, cerroque tibi persuadeas, quod si illi seruieris, eiusque seruis pia secutus vestigia, nec non præceptis obtemperaueris, tui curam in se suscipiet, quæretque vnde ememus panes, vt manducant hi. Hanc correspondentiam in sponso laudat sponsa singularem, vt notat D. Bernard, ad illa verba: Dilectus meus mihi & ego illi. Pariter & ad illa: Ego dilectio meo, & ad me conuersio eius. Non est quod de sponso meo distindam, cum enim meos ad illum reflectam oculos, ille suos super me sua conuertit sollicitudinis.

D.P. Chr.

Serm. 67. In Cant. Can. 2. 16. Cui. 7. 10.

Hyærogliphicum lego diuinæ prouidentie protus singulare, qua Deus suis prospicit in sancto illo Ezechielis animali. Quod quatuor præferebat facies adeo differentes, vt quatuor esse viderentur: Homo, vitulus, Leo, Aquila, cum tamen in substantia, vato ipso declaratore, non nisi vnus esset. Profitebatur qualisam post se videntes trahens rotas, quæ illud tam præcisè sequebantur, vt de illis sic testetur Ezechiel.

9. III. Allegoria prouidentie Dei. Ezech. 1.

Sicut illis fabant, & cum eleuatis eleuabantur. Ideo rotæ illæ plene erant oculis, quibus sanctum intuebatur animal quod illas deducebat: pariter & ipsum animal multioctulum erat, quibus ipsas rotas intuebatur. Rotæ, quæ oculos non habent nisi quibus suum conspiciant directorem, mesentur, vt eorum director seos in illos dirigat indefinenter, sinque eius scopus. Animal hoc (si interpreti D. Gregor.) Christum præfigurat nostrum Redemptorem, in quo ad miraculum vultus conspiciamus tam differentes; illum nunc videbis inter animalia habet pauperculum, puerulum, vagientem: nunc facies.

Ezech. 10.

Hom. 47. In Euang. IV. Diversitas habet Christus facies.

nunc instat solis in Thaber monte fulgentissimi
 nunc obnubilatum & in monte Calva-
 riæ mortuum, nunc suos inuicem ad conui-
 uium, nunc alios flagris fudigantem. Scire
 desideras, ad quid uenit: uenit ut hominum
 rotas dirigat, cui uelut rota per mundum dis-
 currunt progrediendo de die in diem, de hora
 in horam, nec unquam à cursu desistendo,
Iob. c. 14. 2 Nunquam in eodem statu permanet. Præcedit, &
Mat. c. 16 ait: *Si quis uult uentre post me, &c. Qui mihi*
24. *ministrat me sequatur.* Felices illas dico rotas,
1sa. 12. 26 quæ suos in illum dirigunt oculos; quibus hæc
 prima & ultima cura est illi seruiendi, illum se-
 quendi, & illius faciendi uoluntatem: eodem
 quippe casu omnes illius oculos, omnem sollici-
 tudinem in se reflexos esse. Lætabuntur. Multo-
 culum hunc uidit Dominum uates Zacharias
Zach. 3. 9. *Super lapidem unum septem censu.* Phœni S. Scipia-
 turæ septenarius numerus ueritatatem signifi-
 cat q. d. Erat lapis ille plenus oculis. Eodem
 modo conspexit illum D. Ioannes in figura ag-
 ni septioctuli, mille habentis oculos apertos,
 dilatatos, quos omnes conuertit, firmat, diri-
 git in totos illas, quibus ait. *Firmabo super te o-*
Ps. 32. 8. *culos meos.* Talem illum uidit Dauid, quando
Ps. 32. 19. cubito nos excitauit, ut illum intueremur. *Ecce*
oculi Domini super meuentes eum, & in eis, qui
spiciant super misericordiam eius: ut eruat à morte
animas eorum, & alat eos in fame. Vide & ad-
 uerte: licet enim Deus millenos habeat oculos,
 & omnia conspiciat, consilique inten-
 dat, nec non omnes uiuentes inspiciat: *De cœ-*
lo respexit Dominus, uidit omnes filios hominum:
de preparatis habuit aculo suo respexit super omnes,
qui habitant terram. Veruntamen attende, quod
 omnes illos oculos singulariter desigat super ius-
 tos, suosque assecras, ut illos ab omnibus im-
 munes reddat aduersitatibus, præsertim autem,
Ut alat eos in fame. Specificat in hoc posuit Da-
 uid, quia in hoc plerumque offendunt homines,
 timentes si à peccatis abstinerint, uiam sue-
 riunt ingressi penitentia, Christi que uestigia
 secuti, sibi defutura cibaria, fame se peritu-
 ros, & mille necessitatibus opprimendos. Ab-
 sit hoc (inquit Dauid) etenim hoc singulari-
 ter curat, ut illi necessaria suppetant, qui Deo
 seruiunt: ut autem hoc pateat euidentius, aper-
 tos habet oculos suæ prouidentia, *Ut alat eos in*
Panes pro fame. Alludere uidetur Dauid illi, quod notat
 positionis Origines de mensa panum propositionis. Inter
 Dei signat alia, quæ Dominus Moyse præcepit in taber-
 naculo seu domo sua esse collocanda, mensa
 quædam fuit, quam dicebant mensam propo-

sitionis, in qua uolebat semper panes essent
 maiores, abt, formos, qui appetitum exci-
 tarent: illos præcipiebat singulis hebdomadis re-
 nouari, uocant, *Panes propositionis*, seu ut in He-
 braeo legitur, *Panes facierum.* Panes octiduum
 Dei, ut magnam suam exponat prouidentiam, &
 sciret ille, qui eius domum ingreditur Deo ser-
 uitorus, domum non esse sordidi alienius cum-
 ni secloris, qui famulos suos fame enceret, sed
 quod huic sedulo incumberet, ut nunquam pan-
 nis deesset in ea. Domino seruiens bis. Quocir-
 ca uolebat, ut quicumque in domum suam in-
 traret, illico mensam & uideret panibus stram al-
 bis, ac uisificis: uno securus sit ille, qui Deo in
 ea seruit, quod in illa quocumque sit reporturus ali-
 mentum, & quidem tale, tantaque ueritate, ut
 per eam intelligat, quod Deus sibi ministranti-
 bus solum soluit, ut Dominus mercedarius, quod
 iustum est, qui debito soluendo non deest, imo
 mercedem ei ex inito compæcto cõplet: sed
 quod tanta superabundantia illi uictum largia-
 tur, & quodquod illi ad uitæ necessarium est ali-
 mentum: insuper & plura conferat beneficia
 liberalis, quam seruis sibi potest ob impentum
 reposcere ministerium.
 Præcepit Deus, ut Templum suum mensura
 metirentur sex palmorum & medio ut patet
 apud Ezechuelem. Hærent hic Sancti PP. cur
 uoluerit Dominus sex illis palmis superadde-
 re medium. Et querunt, quæ eius ratio? For-
 sex palmorum non erat mensura sufficiens? Nu-
 merus senarius, numerus est perfectus: eo quod
 in se comprehendere uideatur omnia Dei epera
 facta sex dierum creatione. Quæ igitur necessi-
 tas medium superadaddendi palmum Templi men-
 suræ? Hæc est ratio: quia Deo seruientes, eum
 que sequentes, Deifunt Templum: & de illis
 dicit Apostolus. *Templum Dei sanctum est, quod*
estis uos. Illis autem eo modo disponit ac
 soluit Diuina maiestas: ut non solum tribuat illis
 præmium capitale præsens & beatitudinis per-
 fectissimum, quod numero senario significatur
 sed etiam illis bona tribuit temporalia in huius
 uitæ fulcimentum, cuius Symbolum medius pal-
 mus designat superadadditus. Hoc Christus uide-
 tur spectare, dum ait: *Querite primum regnum*
Mat. 6. *Dei, & iustitiam eius: & hæc omnia adiciuntur*
uobis. Vbi patet, quod de huius uitæ bonis lo-
 quitur quasi de superadadditis q. d. quod taliter
 Deus famulis suis remuneretur & eo modo,
 quo nobilissimus Dominus seruis suis redum
 debitum soluit salarium, sed insuper & etiam
 præparat ad uesperam à labore redemptibus

Exa. 25. 30

VIII.
 Mensura
 ra TE-
 plisub-
 sticia vi-
 te præ-
 figurat
 Cor.
 3. 7.
 Mat. 6.
 33.
 opulen-

Iob. c. 14. 2
Mat. c. 16
24.
1sa. 12. 26
Zach. 3. 9.
 V.
 Christus
 omnes in
 nos ocu-
 los dirigit
Apo. 5. 6.
Ps. 32. 8.
Ps. 32. 19.
Ps. 32. 17.
 VI.
 Ut alat
 nos maxi-
 me in fa-
 me.
Hem. 3. in
Leuit.
 VII.
 Panes pro
 fame. Alludere
 uidetur Dauid
 illi, quod notat
 positionis Ori-
 genes de mensa
 panum propo-
 sitionis. Inter
 Dei signat alia,
 quæ Dominus
 Moyse præcepit
 in tabernaculo
 seu domo sua
 esse collocanda,
 mensa quædam
 fuit, quam dice-
 bant mensam pro-

opulentam; parum est Deo, quod labores famulorum sibi seruentium, & pro eo laborantium gloriae praemio recompenfer: sed & in laborum suorum leuamen bona superaddidit temporalia ad huius vitae conseruationem necessaria, idque superfluentur.

Ser. 67

qui: st

in na

tali

Apost.

Petri

&

Pauli.

IX.

D. Pe

tri

pro

bat

exem

plo.

L. de

Beatit.

erat. 4.

At. 6.

23. 14.

At. 10.

20. 10.

Eleganter expendit D. Amb. qua ratione Dominus Petro subueniret. D. Petrus contemplationi vacaturus, seque Deo per orationem uirtutus ad altiora domus ascendit Simonis Coriatij apud quem in Ioppe hospitabatur, ut tanto maiori mentis posset in hoc opere Deo vacare tranquillitate. Dum autem huic vacat solitudini, & orationis exercitio, tanta premitur Apostolus fame, ut ex ea langueret, intusque uideretur ei stomachus continuis uocibus oclamare, quia secundum mentem D. Gregor. Nysl. fames nihil amplius est, quam clamor quidam interior, & uoces quas natura debilis & infirma mitens instantepetit per cibum, ne pereat, subsidium: ut autem D. Petrus refectionem sumeret, uiresque restauraret. *Voluit gustare.* In Graeco uerbum ponitur, quod huic correspondet, quo significamus parum comedere, seu bolum sumere, & eo uirtutis Euangelista Lucas in actibus Apostolorum, illos commemorans, qui in necem Apostoli Pauli conspirauerant: haec dixisse. *Deuotione aduocamus nos nihil gusturos, donec occidamus Paulum, q. d. nec fructum sumemus panis, donec Paulum occiderimus.* Ita quoque, ut Petrus posset comedere, & necessitati famique, qua laborat, occurrere, ceperunt Simonis Coriatij serui illi, quod comederet praeparare: *Parantibus autem illis, cecidit super eum mentis excessus, & uidit caelum apertum, & descendens uas quoddam uelut linteam magnum, quo uor uirtutis submitti de caelo in terram, in quo erant omnia quae arripedia &c.* Et facta est uox ad eum, *Surge, Petre, occide & manduca.* Opprimebat Petrum famis necessitas: eo quod se Deo modo quodam singulari in oratione consecraret. Illum forsitan Deus dereliquit? Num alijs commisit, ut illi famem satiant, praesentique conestim succurrerent necessitati: quia se diuinis Apostolus dedicarat obsequijs? Certè nequaquam. Imo potius, quo tempore alij in parando occupantur grandio, illos praenit Deus, mensamque offert genialem. Ad hoc quando Simonis famuli mensam sternendo diligenter inuigilant, ad illum à Deo mentis rapitur excessum, atque, ut ait D. Chrylost. uelut Deus in illo Petrum, quasi ad caelos attollere, ut ibidem diuitorum gaudio bonorum perfecte saturaretur; & quod Deus ipse foret, qui hoc in se susciperet tanta mensam parare uertate, quanta posset abundantius satiare. Considera, monet D. Ambros. D. Petrum hoc in actu; eundem & considera alio loco dicentem. *Argentum & aurum non est mihi.* Modo uero uas offertur illi omni argenteo atoque pretiosius. Et ille, qui Christi amore cunctis renuntiabat opibus, aurique pretijs, modo per Christum diues redditur & excellens, maioriore splendore, quam omnis auri pretio gloriosus. Comesturo Petro & necessitate extrema laboranti, lances deficiunt & feruola à curiosis ac ingeniosis parata coquis, non adsunt ei ministri mentis adsistentes; nullus artamen non desunt illi diuini, qui maiori longè dulcedine, ac facilitate replant illum, & opulenter excipiant. Vtiori proflus & caelesti permutatione, pro eo quod Apostolo deficiat in terris, caelestium succurrit Deus bonorum abundantia: Nam ut uescatur Apostolus, non illi terrenis aperit architectiuelinum ciborum, quibus uescatur, archiuelinum: sed caelum ipsi aperitur, quo caelestibus, plena satietate, ferulis excipiantur desideratissimis. Nec prandium illi miniatur, uelut Eliae uinis anis ministerio limitatum, quod illi in cetta mensura deferebat, sed ipsi Angeli de caelo prandium illi parant omnibus numeris absolutum. Haec omnia D. Ambros. uiget Apostolum fame, inhiat refectioni, remedium quaerit necessitati, moram trahere uidentur prandij paratores. Porro Deus, qui tantam suorum gerit sollicitudinem, non ferre posse uidentur, quod seruis suis aliorum expectet obsequium, quam suum: unde ornus praenit, & ipse dare festinat Apostolo prandium abundantem. *Occide, & manduca.*

At. 3. 6.

10

Hinc ut notat D. Hieron. tam grauitate Deus contra Ananiam & Saphiram indigna Epist. ad Demetrium no mancipare seruicio, & id perficiunt, quod dem uirgales tunc temporis ex more faciebant, scilicet bona sua diuendebant eorumque pretium pedi Ananias bus anteponebant Apostolorum, ut hoc parper de diuinites pro discretione distribuerent: porio tunc reddidissent, ne diuinis delicati seruicij, inopiam praouiderentur, sibi que uel morbo aliaue occasione laetitia morte laborantibus, aliquid esset defuturum: unde certpunitur, tam sibi statunt suarum facultatum clanculum reseruate proportionem q. d. hac uentura seruiet necessitati. Singillatim Apostolum accedunt Petrum protelati, quod ut Deo tanto seruiant liberiores, & terrenis omnibus solutiores, sua consecrarent bona distribuenda paupe-

pauperibus. O mente capios, inquit Apostolus, sic eum cum Deo agendum? Sic eum diabolice cedendum tentationi? Cur tentavit satanas cor tuum? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Cur satanas succubuiti suggestioni. Hæc est communior fatane tentatio, quæ plurimos proster nit. Cave tibi, si Deo, seruietis, tali nuntium remisit, vlturas defueris, malè parta restitueris, inopia coarctaberis. Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Grauem Deo iniuriam irrogasti. In huius culpæ supplicium singillatim singuli mortui conuertunt.

Quæ, precor, tanta Deo fuit irrogata iniuria, quæ tanto meruit puniri supplicio? Hæc fuit, inquit D. Hieron. Ananias & Saphira dispensatores iundi aliene substantiæ & idcirco condemnati, quia partem corde duplici reuerunt metuentes famem, quam vera filii non timet. presentem meruere vindictam non crudelitate sententias, sed correctionis exemplo. Quod si Dominus inultam sibi censcat infamiam, quando quis nisi fecerit, cum siuet panis inopia laborare. Suspendijs sibi militans derogat miles regi, suis sumptibus vivens Dominum servus vacuat: inquit D. Petrus Chrysol. Grauius hoc fert Deus, quam sibi quis imaginatur. Ne tristem hunc Ananias & Saphiræ stupendum licet eventum admiremur, cum multo sit admirabilior, quem nobis refert Spiritus S. quo Deus idem, amicos sibi maxime familiares puniit, Moysen scilicet & Aaron, quos ambo morte puniit violenta, hoc sensu, quod ex infirmitate non sint mortui, sed robustos sanè quæ realiter Deus occiderit, vnum, in monte Nebo, & alterum in monte Hor. Cum vegeta frueretur Aaron salute, mandat illi Dominus montis Hor ascendat fastigium, ibi vestes suas exuat sacerdotales, isque silium induat Eleazarum: hic enim, inquit, volo vitam suam sumat.

Act. 5.3.

D. Hier. Tom. I.

D. Petr. Chrysol. Serm. 163. XI. Similiter Moyses & Aaron ad aquas contradictionis.

Nu. 20. 24.

Deuter. 32. 43.

mortuus est Aaron Frater tuus in monte Hor, &c. Quia pravitatis estis contra me in medio filiorum Israel, ad aquas contradictionis, &c. Et non satisficisti. astus me inter filios Israel. Hoc quoque S. Pat. Deu et. gina postmodum testatur. Mortuus est Moyses in monte Dominus.

Dubita: hic Saucti PP. & curiosus inquirunt, quæ potuerit esse hæc amorum fratrum essentia, quam Deus tam moleste tulerit, quamque tam leuiter morte punierit? Quid in diuini nominis egerunt ignominiam, vt hoc tam iniquo animo acceperit? Tantus erat amicus Moyses Domino, vt cum eo tam familiariter ageret. Sicut solet homo loqui ad amicum suum. Tanto quoque illum affectu complectebatur, vt dum

Exod. 31. 11.

Nu. 22.

die quadem Soror eius Mana cum Aaron fratre suo de Moysse mutmuraret (quod inter fratres valde est familiare) illam lepra respexit, illum autem acriter redarguerit, dicens: quod qui Moysi vel capillum læderet, eius tangeret pupillam oculi Aaron similiter cum tanta Deo familiaritate vteretur. Singulariter hoc est notandum, quod cum tantam illi tenuisset offensam, quam in tantam Dei commiserat ignominiam, quæ ovisulum exeret constabilem, quem populus vt Deum suum adorabat: hanc tamen remittere pertinaciter illi recusans, & cum populo publicum illud idololatricæ peccatum sed Moysi preces indulserit, hoc tamen particulare nec nisi Moysi voluerit indulgere. Quinimo amicus post pluribus contigit, vt Moyses cum Deo familiariter agens, & impetrans quicquid pro hoc, aut illo à Deo postularet, tempus vt credebatur, nactus opportunum, quodq; Deus præteriti memoriam delicti perdidisset, atque fratris Aaronis morte iam placatus, esset mitior, quo tantam sibi remitteret offensam, caput de eo Moyses institueret sermonem, verum tamen illum Deus repressit, se ostendit commotum, atque, sufficit, ne mihi de hoc amplius loquaris: inderit namque multam solues, & simili cum fratre tuo culpam morte lues temporali. Precatus sum Dominum in illo tempore &c. Iratusque est Dominus mihi propter vos, nec exaudiuit me, sed dixit mihi sufficit tibi: nequaquam ultra loquaris de hac re ad me. Ignocat mihi Deus: quis ille potuit esse casus, quem Dominus tam ægre tulit, vt tanto rigore vitos illos orbe toto notissimos castigaret? Gestus tantummodo quidam fuit, quem ex animo dubio demonstrarunt: num Deus aquam largiretur bibendam illi populo, quem in nominis sui selegerat obsequium. Deserta perambulabat populus extrema laborat siti, potum sibi à Moysse & Aaron da-

ron dari exposcit. Accurrunt ambo ad tabernacu-
lum Deo penuriam aquarum proponentes. Non
hoc vos conturbet, ait Dominus. Accedite ad
petram, & in totius Synagoga populi, quatenus
omnibus sit manifestum, qua ratione illis sub-
uentiam, loquimini ad petram, illique dicite,
quod ego illi precipiam, vt populo necessarias
aquas effundat sitienti. Accedunt Moyfes &
Aaron ad petram, populum congregant, illam
considerant aridam, & editam, que prius ignis
scintillas emitteret, quam aquarum guttas scatu-
raret.

Et signo quodam dissidentia, non loquendo
ad petram, vt illis Dominus preceperat, gemina
illam percussione feriunt. Illicõ profilit aqua ple-
no gurgite superfluent. Ad se Dominus ci-
tat Moylen & Aaron, atque illis: Ergone ta-
libus dissidentia signis coram populo meo vo-
bis erat procedendum? Eo quod tam vitam, vt
decebat, non habuisti fiduciam, me coram filijs
Israel honorando, in deserto moriemini, terram-
que non ingrediemini promissionis. *Quia non
credidistis mihi, vt sanctificaretis me coram filijs
Israel.* Et. Domine in quo tuo derogarunt hono-
ri? In quo detraxerunt, in quo detragatur? In
eo, quod tam securam, quam honori meo de-
beant, fidem non ostenderunt: cum enim sei-
rent quod ego sim, qui populum illum in me
suspicio, quem & elegi, & in meum suscepi
familiatum, illo modo agendi in dubium ver-
terunt, num illi de necessarijs sim prouisorus.
Quis credat hoc de me quempiam credere: quod
cum illum admiserim populum, & meum, ille-
que fuerit egressus de Agypto, vt mihi seruiret,
profectus meæ commissus providentiæ, & vel le-
uem quis habeat de me suspicionem, quod illum
sim vel fame, vel siti permissurus interire?
Numquid hoc aliquis imaginabitur, me vilis adeo
esse Dominum animi, volens, vt ille populus
meo consecratur seruitio, illi hanc improbam
sollicitudinem, vt sibi victum quærat aliunde?
Hoc mihi non paruo vertitur dedecus. Illa
ex causa tam seuerè intimos sibi puniuit familia-
tes.

Insi per aduerte, quod illi de potentia Dei in
educendo aquas non dubitarunt, sed de voluntate,
num populo adeo rebeli, qualis hic, vellet aquam
elargiri: licet enim nomine gauderet potius Dei,
illi tamen non obsequijs debatis, sed offensis res-
pondebat grauilimis: sic quoque illi indicarunt
quando ad petram conuenientes dixerunt. *Audite
rebelles & increduli, Num de petra hac vobis aquam
poterimus egredi? q. d. de diuina uan ambigimus*

Nu. 20. 11.

12

Nu. 20. 10.

potentia, sed vestram attendentes pernici-
ciam, quodque magis mereamini, vt vobis ignem
vos consumentem, quam aquam vos refrigeran-
tem educamus; Hæremus num illam poterimus
elicere. Nihilominus respondet Deus: In meam
hoc dubium insignem cessitignominiam, sufficit
enim, quod ille se populo meæ commiserit
providentiæ, & in mei nominis obsequium e-
gressus sit de Agypto, vt hoc credatur, quod,
licet tam petuenter sit, vt oculis pater, non ego
tamen, in eo sum defuturus, in quo Dominus
non desit nobilissimus: nimirum in prospicien-
do illis, quos suo tenet dicentes obsequio: nec
permissurus sum, quod proficiscete illo populo, co-
nomine quod mihi seruiat, obijciatur quod illi
desum in necessarijs. Si tam leuem dissidentiam,
quam tanta populi potuit causare rebellio, fuerit
que ex adeo leuis, vt sicut alias diximus ad mor-
tale peccatum non accesserit, quid vobiscum ager,
qui mille timoribus, & continuis anxiamini disti-
dentis, quod si pro eius seruitio proponatis Agy-
pto diserte peccati, alia cepaque carni vestrae
grauilissimas deserere, nec non forti constantique
animo per desertam prædi penitentiam, siniturus
sit vos fame, sitique euocari? Ne tantam Deo
impingatis iniuriam, nec talibus illum oculis
consideretis, qui omnes suæ sollicitudinis oculos
firmat in eos, qui suos ad illum dirigunt, & illos
dirigit, vt se sequentes & videat eisque prou-
deat. *Ecce oculi Domini, &c. Vt eruat à morte ani-
mas eorum, & aliat eos in fame.* Quam hoc belle
conspicimus in Daniele, vt notat D. Basil. Deus Da-
Ab inimicis capitur, in lacum detritur leonem a-
num, vbi septem aiebatur, vt eorum esca luit in fa-
fieri dentibus laniandus, ibi sex diebus detro-
me-
ratur. Hoc agit, oculos suos ad Deum dirigit, *Ho. 7. in*
pro cuius gloria huic subiacet periculo. Quid ait illud:
agit Deus? suos in illum respicit. Pimum, il-
lum à morte liberat illæsum: Hoc etenim facit, & squal-
vt liones in agros mutas serui pedibus pro-
lore-
sternantur: *Vt eruat à morte animas eorum. Sc. Tom. 1.*
cundum, medio adeo supernaturali illi de victu
prospicit: erat in Iudea Propheta Atacur, qui
victum messoribus deferrebat in aluoculo. Mittit
illi Dominus Angelum, qui dicat: O vates
prauitum illud deser Danieli in latu Leonem
apud leonem concluso. O Domine, Babylonem
nescio, multo minus lacum vni leonum. Siste
parumper. Illum Angelus in vno crine capitis
apprehendit, & per aëra momento temporis
sistit in Babylone. Danielem videt inter leones
medium, cui sic exclamat. *Daniel serue Det, Dan. 14.*
solle prauitum, quod misit tibi Deus. Vt quid 36.

XII.

Deus Da-

Ab inimicis capitur,

in lacum detritur leonem a-

num, vbi septem aiebatur,

vt eorum esca luit in fa-

fieri dentibus laniandus,

ibi sex diebus detro-

me-

ratur. Hoc agit, oculos suos ad Deum dirigit,

Ho. 7. in

pro cuius gloria huic subiacet periculo.

Quid ait illud:

agit Deus? suos in illum respicit.

Pimum, il-

lum à morte liberat illæsum:

Hoc etenim facit, & squal-

vt liones in agros mutas serui pedibus pro-

lore-

sternantur: *Vt eruat à morte animas eorum. Sc. Tom. 1.*

cundum, medio adeo supernaturali illi de victu

prospicit: erat in Iudea Propheta Atacur, qui

victum messoribus deferrebat in aluoculo. Mittit

illi Dominus Angelum, qui dicat: O vates

prauitum illud deser Danieli in latu Leonem

apud leonem concluso. O Domine, Babylonem

nescio, multo minus lacum vni leonum. Siste

parumper. Illum Angelus in vno crine capitis

apprehendit, & per aëra momento temporis

sistit in Babylone. Danielem videt inter leones

medium, cui sic exclamat. *Daniel serue Det, Dan. 14.*

solle prauitum, quod misit tibi Deus. Vt quid 36.

etm

eum non prophetam sed seruum appellat Deit
Cur non Vir desideriorum, ut alias, sed serus D. 11
q. d. Amice charissime, Dan. el seruis es Dei, at-
que in dubium erat, quod te illi seruentem, tuof-
que in illum oculos conuertentem, vt eius obe-
dias mandatis fame, non esset occisurus. Tolle
prandium, quod misit tibi Deus. Ipse est, qui
tibi hoc mittit. In gentia procumbens Daniel ait:
Recordatus es mei Domine Deus meus, & non de-
reliquisti diligentes te. Lubet audire D. Basilium.
Ne vir S. inopia premeretur, temporis inuincito
tantum penetravit, quomodo in Babilone distat
Iudas. O charissime, vitam dum labore pre-
meris mille leonibus circumdatus, vt deuora-
te te filij, filia, amici, propinqui, auditores,
debita, inopia, & tames velle videantur:
oculos sustum ad Deum tolles, & in
illum cor tuum defigeres, alique ex animo
seruire proponeres? vt nam tu miserima, quae
tibi periuas, quod te velut tamelici leones
distant auxij timores, curaque vaix, vt
ignores vnde tibi victus, vnde vestitus adue-
niat, te recolligeres, tua penitens peccata
contereris, & seruo diuinum interedes obsequium
quam cito periret nescia vnde, vel quomodo,
velut per aeris vacua, qualiter quidam aduolauit
Abacuc, tibi que diceret: Serus Dei tolle pran-
dium, quod misit tibi Deus.

S. 4. Vnde ememus panes? Seruis Dei non
deficiet alimentem, quibus & viliter & ho-
norifice succurrit, non sicut diabolus, mun-
dus, & caro.

12
I. Deus speculū est.
7. part. Hist. Tir. 23.
1. Pet. 5. 7.
Oculos suos Dominus in illos defigie, qui
tuos in illum defixerant: nec silit hic,
sed efficaciter agit de prouidendo illis ali-
mento, Sapius diximus, speculum, Deum esse lu-
cidissimum, Vis vt illud te aspiciat, illud tu aspi-
ce: non enim tu oculos tuos maiori ad illud
conuerteris diligentia, quam ipsum ad te. Hoc
diuinus ille spiritus sponx sibi charissimae asser-
uit D. Catharinae Senenſi, vt noster refert D.
Antonius Archiepiscopus Florentinus: Filia
cogita de me, & ego cogitabo de te. Numquid
meliori tu, quam ego, lege ducetis? Num-
quid meliora tibi, quam mihi, sunt viscera?
Si igitur ad me tu confugeris, credidit quod
ego te tibi derelinquam? Quam apte locutus
est D. Petrus Deo seruientibus: Omnem solici-
tudinem vestram proicietes in eum: quia ipse

cura est de vobis. Fan ulus, qui in campo pro
Domino suo gnaniter laborat, de cibo non an-
xiatur: etenim nouit Dominum curam sui sus-
cepisse, sibi que prouidere, si talis sit qualem esse
conuenit. Deone seruis & Laboras? lacta cogi-
tatum tuum in Dominum: erit eterim ipse
de te sollicitus. Eleganter hoc expressit D. Cy-
prianus. Quando saltum est, vt inſo possent
de esse subſtina vita, cum scriptum sit: Non occidet
Dominus fame animam iusti? Elias in solitudine
cornu manistrantibus pascitur, & Daniels in lacu
ad Leonem pradam ipſis regis incliſo, prandium
diuinitus apparatur: & tu metuis, ne operari
tibi, & Dominum promereri desis. Num: num
quando ipſo in Euangelio ad exprobatorem eorum,
quibus mens diebia est, & fides parua, & contem-
ſatur & dicit: Afflicti vultuſia cali, Passibus
alimta praſtantur, nec cibus deſt, in Chriſtiana
ne ius Dei seruis, tu operibus bonis deſitio, in
Domino suo charo putas aliquid deſurium? Vnde
bac incredula cogitatio? Querite inquit Chriſtus,
regnum Dei primum, & omnia iſta apponen ur vo. Mat. 6.
bis: Eis apponi omnia dieis & iradi, qui regnum & 35-
iustitia m Dei querunt.

Hoc supposito turs in necessitatibus non sit
prima cura, non hoc te maxime sollicitet, vnde
tibi vita subsidia: sed hoc attende, num illi
debit seruis, num in illam cor tuum, an-
que reuerteris: Si te reperias Dei immemorem,
si de illo non cogitaueris, si nescias quid sit te
ipsum, vt seruum fidelem, eius siltete praesen-
tia, si gressus tui non eius sequantur, sed Sza-
nae vestigia, merito tibi timendum; non enim
tuis habebit memoriam, non sollicitudinem. Olim
vidit Zacharias quosdam incurios, Deique im-
memores, non vulgaribus oppressos calamita-
tibus, intelligit autem vates Deum sic loquentem: Zachar.
Non passam vos. Quod moritur moriatur, & quod
succiditur succidatur, &c. Ne timueris, quod am-
plius de te sit sollicitus: si fame langueas, rabie
torquearis, si morbis anxians, necessitate con-
sumatis. Vos mei vniuers immemores, & vt me-
mor sim vestri desideretis? In quem expostulas,
quod tibi necessaria deficiant, teque Deum extre-
mam pati indigentiam patiatur si tu ei vecors ne-
gligas inservit? Serui Domino sincere, & confi-
lis ob hoc de, quod tibi non deest, nec te perire patietur, nos beato
Nolim omittere praclaram D. Ang. considera-
tionem in Hist. de Jacob & Ioseph. Ex matris
consilio Jacob profugus ad auunculum suum La-
ban proficiscitur. Erat hic idoleſtata, Dei inu-
cus, habebatque domum suam vt inanium fa-
nem idolotum. Ingređitur illam Jacob, & cum
modi-

D. Cypr.
L. de opor.
& Eleim.
Prou. 10.
II.
Dei de
his pro-
uidencia.

Mat. 6.
& 35-

Zachar.
12.

III.
Deus ma-
lis ob hoc
diem
IV.
Laban
ob me-
fira la-
modi-